

Проблема статевої ідентичності підлітків

Гордонова Н. М., м. Київ,

методист Центру практичної психології

та соціології Київського міжрегіонального

інституту удосконалення вчителів ім. Б. Грінченка

Бурхливий розвиток практичної психології в сучасних умовах завоював загальну повагу і довіру у персоналу навчальних закладів, що обумовлено зміною парадигми виховання дітей у нашій країні. Відбулися зміни у ставленні і до статевої проблем.

У відповідності до нових соціальних потреб, усі державні навчальні заклади зобов'язані вирішувати питання підліткової сексуальної просвіти та психосексуального розвитку. Це означає, що шкільні вчителі будуть надавати допомогу учням у формуванні їхньої статевої самосвідомості, беручи до уваги такі риси людської поведінки, як маскуліність та фемінність. Консервативна парадигма соціалізації відійшла у минуле, її місце займає новий підхід, орієнтований на особистість. Сьогодні в центрі уваги – розкриття духовного багатства та унікальності кожної особистості, в тому числі і її статевої особливостей.

Ця проблема довгий час знаходилась під суворою заборонаю чиновників; державна масова школа виховувала «хороших учнів», а не хлопчиків чи дівчаток. Аналогічна ситуація спостерігалась у психологічних дослідженнях; це дало підставу психологу І. С. Кону говорити про існування «безстатевої» психології в нашій країні.

Останнім часом ситуація змінилась на краще. Було опубліковано ряд теоретичних і емпіричних досліджень, присвячених проблемам статевої соціалізації. Усі вони служать загальній справі наукового прогресу знань про статевої стереотипи, еталони маскуліності та фемінності в людській поведінці, описують особливості підліткової статевої ідентифікації, пропонують діагностичні тести для статево-вікової ідентифікації ідентифікації. Психологія статі сьогодні здатна розрізняти вживання поняття «секс» як поняття біологічне та «гендер» у значенні «психологічна стать».

Однак, досьогодні масова школа нехтує проблемами, пов'язаними з підтримкою психосексуального розвитку підлітків. Учителі не можуть вирішувати цю проблему з дуже простої причини – через відсутність професійної підготовки. Тому ми націлюємо ці зусилля на інформування вчителів щодо того, як діяти. Потреба кращої обізнаності у питанні статевої ідентичності є основою практичної актуальності цього дослідження.

Якщо ми розглянемо теоретичний аспект проблеми, то виявимо потребу розвивати дану проблему в багатьох інших напрямках. Насправді соціалізація підростаючого покоління є складним процесом, не завжди успішним, конфліктним і суперечливим у своїй сутності. Саме тому переконані, що дуже важливим сьогодні є аналіз теоретичних аспектів неадекватності статевої ідентифікації і патологічних форм відхилень у статевої поведінці. Відомо, що статевої поняття залежать від ситуації в суспільстві. У наші дні ми є свідками дуже важливих соціальних зрушень у різноманітних сферах. Зруйновано багато факторів соціального контролю, сімейні ролі чоловіка та жінки втратили свою звичну визначеність, соціальні норми не працюють. Опинившись у таких умовах, підростаюче покоління не може визначитись у своєму виборі. Крім того, підлітковий вік – це час, коли підліток змушений вибрати себе, своє власне Я, створити свою власну Я-концепцію таку, яку сам бажає і на яку здатен. Він також повинен визначитися у власній статевої ідентичності, адже незабаром він стане чоловіком чи дружиною, батьком чи матір'ю.

Нормативні компоненти статевої свідомості, зміст та структура маскулітних та фемінітних еталонів поведінки, конфлікт у сфері гендерних ролей, інверсія гендерної поведінки, конгруентність впливу сім'ї та школи – такі питання знаходяться у сері нашого наукового інтересу. Результати дослідження представляються важливими в світі сучасного трактування соціалізації; ми також пропонуємо систему психологічної корекції – особливі механізми регулювання Я-концепції підлітків.